Rok II Warszawa, dnia 2 lipca 1939 r. Nr. 27(7)

BIULETYN GOSPODARCZY

ŚWIATOWEGO ZWIĄZKU POLAKÓW Z ZAGRANICY

Redakcja i administracja: Warszawa, ul. Mazowiecka 1. Tel 666-04 i 666-07. Konto PKO. 13414

SPÓŁDZIELCZOŚĆ

Niniejszy numer Biuletynu Gospodarczego poświęcamy głównie spółdzielczości polskiej w Niemczech, która pomimo niesłychanych trudności, utrzymuje swój stan posiadania.

Na czele numeru przedrukowujemy niezmiernie aktualny artykuł o oszczędności z „Wiadomości Gospodarczych" organu spółdzielni polskich w Niemczech.

Oszczędność to siła ludu polskiego

Oszczędność to siła i hart moralny społeczeństwa. To jego skrzętna, zapobiegliwa praca dnia dzisiejszego z myślą i troską o dniach, co przyjdą, dniach, co niosą niewiadomy los.

I nawet, jeśli będzie ten los niósł nam niepomyślność, o ile łatwiej ją zniesiemy, o ile łatwiej ją zwalczymy, gdy nas zastanie przygotowanych. A przygotowanie to dają w pierwszym rzędzie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe, Banki Ludowe. Polskie instytucje spółdzielcze w Niemczech, to materialna siła polskiego rolnika, robotnika i rzemieślnika. W nich gromadzi się grosz drobnych ciułaczy, by służyć potrzebom tego środowiska, z którego zostaje złożony. Kapitały, złożone we własnych instytucjach gospodarczych, to źródło sił rozwoju gospodarczego, z którego nasz rolnik, a zwłaszcza drobny rolnik, czerpać może na rozbudowę własnego warsztatu pracy. W tej właśnie wzajemnej pomocy tkwi niespożyta wartość moralna i społeczna polskich Banków Ludowych w Niemczech. Z drugiej strony znowu nasze banki spółdzielcze są najpoważniejszym miejscem lokaty oszczędności, gdyż wkładcy wiedzą, komu i na co służą udzielone pożyczki, oraz mają najpewniejsze zabezpieczenie w samym warsztacie pracy — w największej wartości rolnika ziemi. Jest niewątpliwym, że warsztat rolnika, to przede wszystkim warsztat wytwórcy. Ilość i opłacalność tego, co wytwarza rolnik jest jego pierwszą i najważniejszą troską. I nie tylko troską. Jest jego twórczą ambicją.

W każdym bowiem człowieku tkwi przede wszystkim pierwiastek twórczy. Rolnik wytwarza największe dobro — chleb. Nie jest mu więc obojętna jakość i ilość, nie jest mu obojętny zbyt swej wytwórczości. W tych zabiegach dopomagają naszemu rolnikowi przede wszystkim jego spółdzielnie kredytowe i rolniczo-handlowe. One przychodzą mu z pomocą w chwilach ciężkich oraz pozwalają mu na rozbudowę jego warsztatu pracy. Wywnioskować to czytelnicy mogli i mogą najlepiej ze sprawozdań walnych zebrań naszych Banków Ludowych, ogłaszanych na łamach „Wiadomości Gospodarczych". Polskie Banki Ludowe i Rolniki, to konieczne podstawowe instytucje i rozrostu gospodarczego i społecznego polskiej ludności w Niemczech. To też wszystkie wysiłki nasze winny iść w tym kierunku by każdy nasz ciężko zapracowany grosz służył w pierwszym rzędzie rozwojowi naszej siły gospodarczej.

W tych zaś dążeniach nie może zabraknąć przede wszystkim naszej młodzieży. Przez łączenie się za pośrednictwem oszczędzania z naszymi bankami, młodzież będzie się zaprawiać w pracy społecznej, gromadzkiej i przyczyni się do rozwoju tego środowiska, z którego wyszła. Będzie to akcja o wysokiej wartości wychowawczej.

„Młodość życia jest rzeźbiarką,
Co wykuwa żywot cały,
Choć przemija sama szparko,
Cios jej dłuta wiecznie trwały..."

— jak powiada jeden z naszych wieszczów, Zygmunt Krasiński.

Wciągajmy więc młodzież naszą do pracy zbiorowej, społecznej. Wciąganie to możemy najlepiej uskutecznić przez umożliwienie naszym dzieciom oszczędzania w naszych Bankach Ludowych. Będzie to pierwszy krok współpracy młodzieży ze starym pokoleniem na niwie społecznej, a za nią przyj-

dzie z latami inne, bo już w zrozumieniu wzajemnego współdziałania wzrastać będzie nasza młodzież

Wiek młody ma to do siebie, że jest ofiarny i zapalny. Te cechy należy wykorzystać dla spraw wielkich i słusznych. Taką jedną z tych spraw niech będzie świadoma współpraca naszej młodzieży z polskimi bankami spółdzielczymi. A sama młodzież będzie wtedy odczuwała tę świadomość, że drobnymi swymi oszczędnościami przyczynia się do rozwoju gospodarczego naszego społeczeństwa. I będzie miała ambicję, by jej współpraca dla dobra ogółu była jak najowocniejsza.

Młodzież tak zaprawiona wzrastać będzie w głębokim zrozumieniu idei spółdzielczej, w poczuciu krzewienia racjonalnej oszczędności, w trosce o dobro społeczeństwa polskiego w Niemczech.

Dwie spółdzielczości

Mniejszość Polska w Niemczech liczy 1.500.000 Polaków. Jeśli zaś chodzi o jej aparat spółdzielczy, to liczy on zaledwie 27 spółdzielni, czyli że jedna spółdzielnia przypada na mniej więcej 56.000 Polaków. A jak przedstawia się sprawa mniejszości niemieckiej w Polsce? W Polsce jest 741.000 Niemców, którzy posiadają 780 spółdzielni, czyli że na każdych 950 Niemców przypada jedna spółdzielnia. Wynika z powyższego, że stopień uspółdzieldzielczenia mniejszości niemieckiej w Polsce jest bardzo wysoki, podczas, gdy to samo zjawisko dla Polaków w Niemczech przedstawia się wręcz tragicznie.

Uwypukla to jeszcze bardziej poniższe zestawienie:

Polaków w Niemczech	1,500.000
Niemców w Polsce	741.000
Stosunek 2:1.	
Spółdz. polskich w Niemczech	27
Spółdz. niemieckich w Polsce	780
Stosunek 1:29.	

Co się zaś tyczy przyczyn tego stanu rzeczy, to niewątpliwie z jednej strony jest on wynikiem przedwojennych warunków, z drugiej zaś wyraźnie liberalnego nastawienia Polski do poczynań gospodarczych mniejszości, zamieszkujących jej obszar.

Ruch spółdzielczy w Polsce

Zjazd Związku „Społem" w Warszawie

W dniach 3 i 4 czerwca rb. obradował w Warszawie doroczny zjazd spółdzielni spożywców należących do związku „Społem". Tak dzięki swej liczebności i powziętym uchwałom, jak i dzięki podniosłości patriotycznych rezolucji, udokumentowanych przekazaniem darów dla armii — Zjazd ten stał się jedną z największych manifestacyj spółdzielczych w Polsce. W Zjeździe wzięło udział około 1500 delegatów z całego kraju oraz liczni goście. Zaszczycił Zjazd swą obecnością P. Minister Rolnictwa J. Poniatowski, P. Wiceminister Rolnictwa Wierusz-Kowalski i P. Wiceminister Opieki Społecznej Garbusiński. Przybyli z zagranicy przedstawiciele spółdzielni polskich w Niemczech oraz prof. Salcius z Litwy i pp.: H. Stolpe i G. E. Anderson ze Szwecji.

Po wygłoszeniu przez gości zagranicznych przemówień powitalnych i odczytaniu depeszy od P. Wicepremiera E. Kwiatkowskiego, przewodniczący p. inż. W. Wojewódzki otworzył obrady. Wyniki gospodarcze i społeczne pracy Związku, referowane w sprawozdaniu przez p. dyr. B. Bindera, zrobiły na zebranych duże wrażenie i zostały przyjęte aplauzem.

Po dyskusji Zjazd zatwierdził bilans na 31. XII. 1938 r. zamykający się sumą 22.652.934 zł. Uchwalono również plan działań i budżety poszczególnych Wydziałów Związku na rok 1939 w łącznej kwocie zł 8.100.390.—

W drugim dniu Zjazdu prezes prof. M. Rapacki wygłosił referat o roli i zadaniach spółdzielczości w obronie Państwa. Zjazd uchwalił następującą rezolucję:

„XXVII Zjazd Związku „Społem" stwierdza, że wszyscy spółdzielcy i wszystkie spółdzielnie gotowe są do największych ofiar i najwyższych wysiłków w obronie Niepodległości naszego Państwa i wolności Narodu. W szczególności spółdzielnie spożywców gotowe są na wypadek wojny wszystkie swe siły zużyć dla sprawnej, sumiennej i sprawiedliwej aprowizacji ludności i w razie potrzeby wojska, stawiając do dyspozycji Państwa cały swój aparat gospodarczy i wszystkie zasoby ludzkie i materialne".

Drugi referat o aktualnych zagadnieniach spółdzielczych wygłosił dyr. St. Dippel. Po przemówieniach obrady zamknięto i delegaci przemaszerowali na Plac M. Piłsudskiego, gdzie uroczyście przekazano armii polskiej 13 samochodów sanitarnych, ufundowanych przez polską spółdzielczość spożywców.

Spółdzielczy Instytut Naukowy w Warszawie

Dnia 4 lipca rb. odbyło się w Warszawie doroczne Walne Zebranie Spółdzielczego Instytutu Naukowego. Przewodniczył Prezes Thugutt, który zagajając wezwał zebranych do uczczenia pamięci zmarłych, śp. Z. Chmielewskiego i A. Logisa, a następnie zaznaczył, że zebranie odbywa się dokładnie w dwudziestą rocznicę założenia Instytutu. Zebranie organizacyjne Spółdzielczego Instytutu Naukowego zostało zwołane z inicjatywy dr Fr. Stefczyka w Krakowie, dnia 4 lipca 1919 r.

Sprawozdanie z działalności Instytutu przedłożył dyr. B. Przegaliński, podkreślając dalszy wzrost działalności Instytutu jako centralnej istytucji naukowo-badawczej spółdzielczości polskiej. Ilość członków rzeczywistych Instytutu wzrosła do 34 i obejmuje wszystkie związki rewizyjne i centrale gospodarcze oraz 20 większych spółdzielni.

W r. 1938 kontynuowano badania własne, których wyniki w postaci wskaźników gospodarczych spółdzielni spożywców i mleczarskich publikowano w dziale statystycznym „Spółdzielczego Przeglądu Naukowego".

W dziale wydawnictw w 1938 r. wydano pracę T. Zakrzewskiego: „Spółdzielnie niezwiązkowe i walka z nimi", oraz 3 odbitki z artykułów, drukowanych w „Przeglądzie". Poza tym podjęto kilka większych prac, jak wydanie dzieła o Ks. Piotrze Wawrzyniaku, książki na temat „Udziału państwa w rozwoju spółdzielczości rolniczej", dalej

wydanie historii spółdzielczości polskiej do 1914 r. w opracowaniu prof. Stanisława Wojciechowskiego.

Organem Instytutu jest „Spółdzielczy Przegląd Naukowy“, w którym kontynuowano publikowanie artykułów i przeglądów aktualnych zagadnień spółdzielczych.

Biuro Prasowe Instytutu kontynuowało wydawanie i bezpłatne dostarczanie redakcjom „Biuletynu Prasowego“.

Biblioteka Instytutu powiększona w roku sprawozdawczym o 336 tomów, liczy obecnie ok. 9 tys. tomów, poza tym zawiaduje biblioteką „Społem” w rozmiarze ok. 4 tys. tomów, Instytut rozporządza więc największym księgozbiorem spółdzielczym w Polsce.

Poza ścisłą współpracą ze wszystkimi związkami spółdzielczymi, Radą Spółdzielczą i Towarzystwem Kooperatystów, Instytut pozostawał w stosunkach ze Światowym Związkiem Polaków z Zagranicy, z Min. W. R. i O. P., z Min. Roln. i R. R., wreszcie z pokrewnymi instytucjami zagranicą, jak Międzynarodowy Związek Spółdzielczy, Międzynarodowe Biuro Pracy, Międzynarodowy Instytut Rolniczy, Fundacja Horacego Plunkett i inne.

Postępy spółdzielczości mleczarskiej

Jak wynika ze sprawozdania Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, w końcu 1938 r. należało doń 1241 spółdzielni mleczarskich, w tym 261 śmietanczarni, 11 mleczarni, 30 zlewni, 17 serowni i 922 maślarnie, z których 126 mechanicznych, 45 półmechanicznych i 751 ręcznych. Zrzeszały one 473.649 członków z liczbą 800.348 krów zarejestrowanych.

W ciągu ostatnich lat polska spółdzielczość mleczarska wykazała poważny rozwój. Dostawy mleka podniosły się z 509.297 tysięcy litrów w 1934 r. do 942.370 tysięcy litrów w 1938 r., a w związku z tym wypłaty za mleko, czyli dochód rolników z tego tytułu, wzrosły z 43 miln. w 1934 r. do 100 miln. zł w 1938 r.

40-lecie Banku Ludowego w Kruszwicy

W roku bież. Bank Ludowy w Kruszwicy obchodził 40-lecie swego istnienia.

Sprawozdanie z działalności złożył p. A. Tomaszewski, który kieruje tą instytucją 20 lat. Spółdzielnia miała w r. ub. 705 członków i 620 tys. złotych wkładów. Obrót bankowy wynosił 8,2 miln. zł, a czysty zysk 4.146 złotych. W porównaniu z rokiem ubiegłym obrót wzrósł o przeszło 2 miln. zł.

Wycieczka z Zaolzia do Spółdzielczych Zakładów Wytwórczych w Kielcach

18 czerwca rb. przybył do Kielc, gdzie mieszczą się Zakłady Wytwórcze Związku „Społem“, pociąg popularny z Zaolzia, przywożąc 550 spółdzielców śląskich pod kierownictwem Zarządu i Rady Nadzorczej Centralnego Stowarzyszenia Spożywczego w Łazach.

Zakłady „Społem“, ich stan i dorobek wywarły na zwiedzających wielkie wrażenie, czemu dał wyraz członek Zarządu Centralnego Stowarzyszenia w Łazach, p. Bartosz, w pożegnalnym przemówieniu.

Kartki z przeszłości Centralnej Kasy Spółek Rolniczych

Nakładem Spółdz. Instytutu Naukowego ukazała się pod powyższym tytułem książka śp. inż. Z. Chmielewskiego, ilustrująca bogatym materiałem osobistych wspomnień autora trzydziestoletnią historię Centralnej Kasy Spółek Rolniczych. Słowo wstępne napisał ksiądz prałat W. Bliziński, prezes Rady Nadzorczej Centralnej Kasy Spółek Rolniczych

Cena książki, obejmującej 100 stron druku, wynosi 1 zł 50 groszy.

Walne zgromadzenia spółdzielni polskich w Niemczech

Walne zebranie Banku Ludowego w Głogówku (Śląsk Opolski)

Dnia 4 czerwca br. odbyło się walne zebranie Banku Ludowego w Głogówku, któremu przewodniczył prezes Rady Nadzorowej p. Dziadek. Z sprawozdań wynika, że spółdzielnia rozwija się pomyślnie. Suma bilansowa wzrasta o 25000 RM. do 161,948 RM. Suma udzielonych pożyczek wzrasta w roku sprawozdawczym o RM. 18000 na 114820. Suma wkładów oszczędnościowych wzrasta w tym samym okresie o RM. 22000 na RM. 147079. Suma składek udziałowych wynosiła w końcu roku 10792 RM. Liczba członków wynosiła w końcu roku 203. Walne zebranie przyjęło sprawozdania Zarządu i Rady Nadzorczej oraz sprawozdanie z ustawionej rewizji i udzieliło pokwitowania organom admistracyjnym. Po dokonaniu poprawek statutowych i wyborach uzupełniających do Rady Nadzorczej przemówił do zebranych obecny na zebraniu rewident Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech p. dr Rychel.

Walne zebranie Banku Ludowego w Bytomiu

W dniu 7 czerwca br. odbyło się doroczne walne zebranie Banku Ludowego w Bytomiu. Ze sprawozdań wynika, że bilans za rok 1938 zamyka się kwotą RM. 403982. Suma pożyczek wekslowych wynosiła w końcu roku sprawozdawczego RM. 254896, pożyczek na rachunkach bieżących RM. 7916, pożyczek hipotecznych RM.50555. Kredytów udzielono razem w wysokości RM. 313367. Wartość gmachu bankowego wykazano w sumie 35500 RM. W pasywach wykazano sumę wkładów oszczędnościowych RM. 91969 (w r. 1937 RM. 85414. Rachunek wkładów oszczędności zwaloryzowanych wykazuje RM. 48603. Rezerwy ustawowe podwyższyły się do RM. 59885 Fundusz delkredere wynosił na końcu roku sprawozdawczego RM. 36903 a suma składek udziałowych RM. 37765. Liczba członków wynosiła na końcu roku 360. Sprawozdanie i rachunki roczne zostały przez walne zebranie jednogłośnie przyjęte. Czysty zysk za rok 1938 w kwocie RM. 232 uchwaliło walne zebranie przelać do funduszu rezerwy specjalnej.

Walne zebranie Rolnika w Opolu

W dniu 13 czerwca br. odbyło się walne zebranie spółki rolniczo-handlowej „Rolnik“ w Opolu. Ze sprawozdań wywynika, że spółka w dalszym ciągu rozwija się pomyślnie mimo licznie stawianych trudności. Obroty towarowe przy uwzględnieniu obrotów nowo założonej filii w Katowicach wynosiły około 1700000 RM. Suma bilansowa wynosiła na końcu roku sprawozdawczego RM. 555516. Walne zebranie zatwierdziło bilans i dokonało uzupełniających wyborów do Rady Nadzorczej. W obecności notariusza walne zebranie uchwaliło jednogłośnie podwyższyć kapitał zakładowy spółki z RM. 100.000 na RM. 170.000.

Walne zebranie Banku Ludowego w Sztumie (Ziemia Malborska)

Zwyczajne walne zebranie Banku Ludowego w Sztumie odbyło się w dniu 15 czerwca br. w lokalu bankowym pod przewodnictwem prezesa Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech p. Szczepaniaka. Ze sprawozdań wynika że spółdzielnia rozwija się normalnie. Suma bilansowa wynosiła w końcu roku sprawozdawczego RM. 231641, pożyczki wekslowe RM. 82898, pożyczki w rachunkach bieżących RM. 31111, pożyczki hipoteczne RM. 31892. Nieruchomości wykazano w wartości 15380. Suma wkładów oszczędnościowych podwyższyła się na RM. 74895. Składki udziałowe wynosiły na końcu roku 16740. RM. Rezerwy ustawowe wzrosły na RM. 9253, a rezerwy na koncie delkredere podwyższyły się na RM. 55546. Liczba członków wynosiła w końcu roku sprawozdawczego 84. Walne zebranie jednocześnie przyjęło sprawozdanie i rachunki roczne. Na końcu przemówił do zebranych prezes związku re-

wizyjnego p. Szczepaniak, zachęcając obecnych do dalszej intensywnej współpracy z Zarządem.

Walne zebranie Banku Ludowego w Zakrzewie (Pogranicze)

W dniu 14 czerwca br. odbyło się zwyczajne walne zebranie Banku Ludowego w Zakrzewie pod przewodnictwem prezesa Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech p. Szczepaniaka. Ze sprawozdań wynika, że społdzielnia rozwija się w dalszym ciągu pomyślnie. Suma bilansowa podwyższyła się w roku sprawozdawczym o RM. 17194 na RM. 368103. Pożyczki wekslowe wzrosły do RM. 184762, pożyczki na rachunkach bieżących i inne wynosiły RM. 24476, pożyczki hipoteczne wynosiły RM. 28155. Wartość nieruchomości wykazano w sumie RM. 74325. Wkłady oszczędnościowe wzrosły o 8523 na RM. 169039. Składki udziałowe wzrosły do końca roku na RM. 8150. Fundusz rezerwowy podwyższył się na RM. 15410. Inne rezerwy (delkredere) wynosiły na końcu roku sprawozdawczego RM. 14929. Walne zebranie przyjęło sprawozdanie i rachunki roczne, udzielając Zarządowi pokwitowania i uchwaliło wypłacić 4% dewidendy.

Walne zebranie Banku Ludowego w Kwidzynie (Ziemia Malborska)

Dnia 15 czerwca br. odbyło się roczne walne zebranie Banku Ludowego w Kwidzynie. Ze sprawozdań Zarządu i Rady Nadzorczej wynika, że suma bilansowa podwyższyła się o 7500 RM. do RM. 140780. Pożyczek wekslowych udzielono do końca roku sprawozdawczego RM 24137, pożyczek na rachunkach bieżących RM. 41769. Wkłady oszczędnościowe i inne wzrosły do końca roku do RM. 55360. Suma udziałów wynosiła RM. 5393. Rezerwy ustawowe wzrosły na RM. 9938, a rezerwy na koncie delkredere i odstawienia podwyższyły się na RM. 61418.

Walne zebranie spółdzielni „Bank" w Pierzchowicach (Ziemia Malborska)

Spółdzielnia kredytowa „B a n k" w Pierzchowicach odbyła w dniu 15 czerwca br swoje doroczne walne zebranie. Suma bilansowa za rok sprawozdawczy wynosiła RM. 20371, liczba członków wynosiła na końcu roku 40.

Walne Zebranie Banku Ludowego w Złotowie

W dniu 15 czerwca br. odbyło się walne zebranie Banku Ludowego w Złotowie. Prezes Rady Nadzorczej p. mecenas dr. Kostencki zagaił walne zebranie i złożył przewodnictwo w ręce syndyka Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech p dr. Rychla. Z sprawozdań wynika, że spółdzielnia mimo trudności i napaści rozwija się normalnie. Suma bilansowa za rok 1938 podwyższyła się o RM. 41523 do RM. 523000. Pożyczek wekslowych udzielono RM. 273466, pożyczek na rachunkach bieżących 28800 RM. i pożyczek hipotecznych RM. 43224. Wartość nieruchomości wykazano w sumie RM. 104485. Suma wkładów oszczędnościowych podwyższyła się o RM. 42253 do RM. 408733. Suma udziałów wynosiła RM. 11298, a rezerwy 8382 RM. i 1217 RM. Liczba członków wynosiła w końcu roku 285. Walne zebranie zatwierdziło sprawozdania i rachunki roczne i przyjęło protokół rewizyjny do wiadomości.

Walne Zebranie Banku Ludowego w Olsztynie

W dniu 16 czerwca br. odbyło się w Olsztynie doroczne walne zebranie Banku Ludowego. Walnemu zebraniu przewodniczył prezes Rady Nadzorczej ks. proboszcz Osiński. Z sprawozdania wynika, że suma bilansowa na końcu roku 1938 wynosiła RM. 813533. Suma pożyczek wekslowych obniżyła się na RM 271917. Nowych pożyczek udzielono w sumie 29478 RM. Pożyczki hipoteczne wzrosły w roku sprawozdawczym do RM. 109545. Suma pożyczek w rachunkach bieżących wynosiła razem RM 193490. Wartość 4 nieruchomości bankowych wykazano w aktywach w sumie RM. 162500. Suma wkładów oszczędnościowych wynosiła RM. 307721, a suma udziałów 29909 RM. Rezerwy ustawowe wzrosły do RM. 11870, a odstawienia i rezerwy na konto delkredere wzrosły do 178655 RM. Liczba członków wynosiła na końcu roku 326. Po przyjęciu sprawozdań zarządu, Rady Nadzorczej i Związku Rewizyjnego i po dokonaniu uzupełniających wyborow do Rady Nadzorczej obecny na zebraniu prezes Związku Spółdzielni Polskich w Niemczech p. Szczepaniak wygłosił okolicznościowe przemówienie, wskazując na znaczenie i zadania polskich spółdzielni w Niemczech.

Walne zebranie spółki budowlanej w Opolu

W dniu 17 maja br. odbyło się walne zebranie spółdzielni „Spółka budowlana" w Opolu. Walnemu zebraniu przewodniczył członek Rady Nadzorczej p. Czaja. Sprawozdanie Zarządu zdał p. dyrektor Gadziński, w imieniu Rady Nadzorczej referował p. Czaja. Walne zebranie przyjęło jednogłośnie bilans, rachunek zysków i strat, udzieliło organom administracyjnym pokwitowania i dokonało uzupełniających wyborów do Rady Nadzorczej.

KRONIKA

ARGENTYNA

Spółdzielnia polska otrzymała osobowość prawną

Dowiadujemy się z przyjemnością, że spółdzielnia polska „Cooperativa mixta da Misiones" otrzymała osobowość prawną (personeria juridica) dekretem z dnia 24 marca 1939 r.

Cieszy nas, że nareszcie spółdzielnia polska będzie mogła działać jako instytucja na mocy prawa, a tym samym z pełną odpowiedzialnością i powagą, co zwiększa zaufanie kolonistów polskich.

Spodziewamy się, że teraz liczba udziałowców i udziałów wzrośnie, a spółdzielnia nabierze prawdziwego rozmachu i będzie dostarczała coraz większe korzyści miejscowemu społeczeństwu polskiemu.

BELGIA

Spółdzielnia harcerek polskich

Z inicjatywy komendantki harcerek polskich w Belgii starsze harcerki przystąpiły do założenia spółdzielni. Kapitał zakładowy zebrano z udziałów, wpłaconych przez każdą starszą harcerkę. Dostawcami towarów do spółdzielni harcerskiej będą warsztaty poszczególnych drużyn harcerskich.

KANADA

Plany rozbudowy spółdzielczej

W związku z przesłaną na teren Kanady biblioteczką spółdzielczą otrzymaliśmy list z podziękowaniem, a zarazem powiadomieniem o rozwijającym się stopniowo zainteresowaniu ruchem spółdzielczym wśród tamt. Polonii. Obok działającej już kooperatywy opałowej, następnym etapem ma być utworzenie spółdzielni odzieżowej i rolnej. Inicjatorzy podejmują wstępne prace organizacyjne, zmierzające w kierunku uświadomienia Polaków o korzyściach, jakie osiągnąć można przez działanie s ołem. Wygłaszane odczyty na temat, czym jest i jakie posiada znaczenie ruch spółdzielczy wśród Polaków na obczyźnie, tudzież liczne artykuły omawiające na łamach miejscowej prasy polskiej poprą zagadnienie niewątpliwie i skupi wychodźtwo polskie w Kanadzie na tym odcinku pracy.

Światowy Związek Polaków z Zagranicy docenia akcję spółdzielczą na obczyźnie i w miarę możności służy zainteresowanym pomocą organizacyjną i instrukcyjną. W oparciu jednak o wieloletnie doświadczenie wychodzimy z założenia, iż ruch spółdzielczy winien być oparty na zdrowych podstawach, o udziały swych członków, gdyż wówczas zainteresowani w trosce o własne kapitały otaczają skuteczną opieką prowadzoną akcję, stwarzając równocześnie samowystarczalność placówki.

Sądząc po wstępnych osiągnięciach, jesteśmy przeświadczeni, iż spółdzielczość na terenie Kanady jednoczyć będzie coraz liczniejsze zastępy swych zwolenników.

REDAKTOR: **Stefan Więcławski** REDAKTOR NACZELNY: **Władysław Oszelda**

Wydawca: Światowy Związek Polaków z Zagranicy — Szef Biura Prasowego — Inż. J. Grabowski

Druk. „WIEK NOWY" Warszawa, ul. Nowe Miasto 1, tel. 11-33-05.